



# Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

381.6

Szerző: S. J.

Cím: Igényleadásom  
alkalmából

Forrás: Bpesti Hírlap

Bp.

1918. IX. 24.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Helyszám

## Igényleadásom alkalmából.

Budapest, szept. 23.

Fel kell kerekélni azt is jegyezni, hogy a háború a cipőüzletekben: hivatalt csinált. Ha ugyanis végig megyünk Budapest utcáin, a cipészüzletek kirakataiban elég sűrűn látjuk ezt a felírást:

A székesfővárosi cipőhivatal  
igényfeltevő helye.

Magyarul ez azt jelenti, hogy ha cipőt vagy cipőjavítást akarok a székesfővárosi központi cipőhivataltól kérni, nem kell ehhez messze elfáradnom, hanem írásbeli kérésemet beadhatom az igényfeltevő helyen is.

**Igényfeltevő hely!** Ilyen komisz és eddig szokásban nem is volt műszavakkal teszik főnkre az egyébként okos rendeletek hatását. Mert a cipőrendeletet az egyszer okosan fundálták ki. Sok cipészüzletbe mehet be bárki, ott kér egy kis színes cédulát, külön: újcipő-rendelésre vagy külön: javításra. A cédulát akár ott nyomban kitöltheti és visszaadhatja az igényfeltevő hely tulajdonosának, a ki beszolgáltatja a cipőhivatalnak. Ez a hivatal aztán, némi kis idő múlva, postán küldi meg a cipőutalványt, melyre bármely cipész megkészíti a cipőt.

Minden kerületnek megvan a maga külön cipőhivatala, melyet a „cipőhivatali kerületi cipőellenőr“ vezet. Ez a mi kerületünkben délután 5—8 óra-  
kor működik. Az ő hivatala az, hogy a közönségnek tanácsot adjon és szintén „igényfeltevő közeg“-ül szolgáljon, vagyis hogy ő is elfogadja a színes kis cédulákat.

Ugy vettük észre, hogy ez a cipőellenőrség zavarokat csinál az egyébként bölcsen megtervezett rendben. A közönség ugyanis azt hiszi, hogy a cédulákat másnál nem lehet benyújtani, csak nála. A kapuk alatt kifüggesztett kisebb hirdetések ugyanis egyre csak öt emlegetik, míg a cipészüzleteknek, mint igényfölvéve helyeknek, jelentősége belefut a nagyobb plakát szótengerébe. A helyzet tehát az, hogy a kerületi cipőellenőr hivatalának ajtója előtt is sorban várakozik a nép, vagy mint helytelenül

mondják: ácsorog. A magyar ember előtt csak az ácsorog, a ki munka nélkül egy helyen a napot lopja. Az azonban, a ki gyermekei részére tejért, cipőért kinosan várakozik, az nem ácsorog, a jó nyelvérzék szerint. Szóval, a cipőellenőrök hivatala előtt is, rendszerint az egyik iskola hosszú folyosóján, sokszor százával állanak az emberek, teljesen fölöslegesen, mert hisz azt a kis cédulát beadhatnák akár melyik cipészüzletben, melynek ajtaján, kirakatán, az igénybejelentő hely mivolta jelezve van. A közönség azonban, úgy látszik, bizalmatlan ez üzletek iránt, mert nem érti meg, hogyan jön a *suszterei* hivatalbeli tekintélyhez. A cédulát a világért sem adná ott le, mert fél, hogy elkallódik, hogy nem szolgáltatják be pontosan, hogy a sok kéz közt: az igénynek nyomavész. Ezért inkább a cipőellenőrhöz megy és ott várakozik órákon át. Sajátságos, hogy noha elég érzékes van a hivatalos rendhez és jól áttanulmányozom az új rendeletek célzatát, rendelkezéseit, magam is mégis a cipőellenőrhöz mentem és várakoztam két órát, csak hogy ott adhattam le kérelmemet. A cipőellenőrnél a helyzet azután az volt, hogy az első nap annyi ember állt már ott, hogy eljöttem, mert ugysem került rám a sor. A második nap az ellenőr ur elfelejtett eljönni, így hát sokadmagammal hiába vártam 5—7 óráig. A harmadik nap, két órai várás után, bejutottam. Egy igen szimpatikus, kedves ur fogadott, kinek hiányzik a jobb keze, s így a bal kezével bizony lassan dolgozott szegény. Négyesével járulhattunk elébe s egész kis korszak volt az, míg a legközelebbi turnusra rákerült a sor. A hivatalos óra végeztével, egy sereg ember ismét eredménytelenül és zugolódva távozott.

Érdekes, hogy időközben jött a folyosóra egy hivatalos ur. Az kikéltette, hogy fölösleges ide jönni, fölösleges itt a várás, az időtöltésre van másutt is elég alkalom. Menjen mindenki az igényfeltevő helyre, bármely cipészüzlet átveszi a cédulát. Ide csak az jöjjön, a ki valami tanácsot akar, kinek panasza van, vagy legfőkébb az, kinek nappal nincs módjában a rendelést leadni és csak az üzletek zárása után tudja ezt tenni. Nem használt a beszéd semmit, göresösen ragaszkodtunk a helyünkhöz és

kitartott mindenki a végsőig. A sok lemaradt ember másnap ismét csak odajött. Ugy látszik, a jó nyelvérzékű és jó magyar füllel megáldott emberek

az igényfeltevő szótól futnak el és menekülnek a jó kerületi cipőellenőrhöz. Tudja is azt az egyszerűbb ember, hogy mi az az igényfeltevés és miféle szerzetek lehetnek azok „az igényfölvételi joggal felruházott cipőkereskedők és iparosok“. A közönség tudja, hogy a cipészeknek nem volt érdeke az új rend, ez az igényleadás és igényfeltevés. Bizonyos, hogy az új rend rontja a régi zsiros üzleteket. Lehet tehát az is, hogy ezért bizalmatlan a cipészüzletek iránt és azért nem meri rájuk bízni a megrendelő cédulát, mert jól-e vagy rosszul, azt sejtí, hogy azok nem jutnak el szívesen, pontosan, gyorsan a cipőhivatalhoz. Van is benn valami: vagy hivatal valami, vagy cipészüzlet.

Ezek iránt nekünk a bizalmatlankodásra okunk nincs, de a mikor a cipészüzlet és az új rend között kétségtelenül nagy érdekelletét van, akkor nem volt szerencsés dolog az üzleteket hivatalos helyvé tenni. A cipőellenőroknél való nagy tolongás ezt kétségtelenné teszi.

Érdeke a közönségnek is, a cipőellenőrnek is, hogy emennél ne legyen újabb kinos színtér az ugynevezett ácsorgásra, hogy a közönség ne rabolja oktalanul az amugy is eléggé megtépázott idejét. Ezért jó lenne megszüntetni a cipőellenőroknél a leadást. Hisz végre mindenki elküldheti a cipészüzletke a megrendelését. Ha pedig a közönség bizalmatlanságát nem tudják megtörni, a mire alig is van remény, akkor szaporítsák meg a cipőellenőroknél a munkaerőt, mert nem lehet kívánni azt, hogy például szegény félkezes egy-két óra alatt az emberek százaival végezzen és javitgassa ezeknek rosszul kiállított igényleadását.

Ajánljuk végül, hogy a hirdetések a népi szájaize szerint szerkesszék. A hirdetésben ugyanis nincs benn az, hogy a cipészüzletek, a náluk beadott cédulákat lelkiismeretesen összegyűjtik, jegyzék mellett, pontosan, minden nap átadják a cipőhivatalnak. Az ilyesmi megnyugtató a közönséget. Mert az az egyszerű, agyongyötört ember nem érti meg, hogy az a cipész, ki tőle nemrég négy száz koronát kért egy pár cipőért, mit is csinálhat azzal a cédulával, mely őt olcsó munkára kényszeríti?

A magyar fővárosban pedig a hivatalok végre beszéljenek magyarul. A cédulákra ne írjanak ilyesmit: *Igénybejelentés cipőjavítási utalványra*. Az egyszerűbb nép jobban megérti, ha ezt írják: *Kérelem cipőjavításért*.

S. J.